

CHIESA EVANGELICA RIFORMATA
GRIGIONESE
BASEL GIA EVANGELICA REFURMADA
DAL GRISCHUN
EVANGELISCH-REFORMIERTE
LANDESKIRCHE GRAUBÜNDEN
LOËSTRASSE 60, 7000 CHUR
TEL. 081 - 257 11 00, FAX 081 - 257 11 01
E-MAIL landeskirche@gr-ref.ch
HOMEPAGE www.graubuenden-reformiert.ch

Publicaziun nr. 673

Atun 2017

Il Cussegl da la Baselgia evangelica preschenta a las suprastanzas da las raspadas ed als colloquis las suandantas tractandas ed infurmaziuns per tractar quellas, respectivamain per orientaziun.

Cuntegn

I. Consultaziun	4
1. Tractandas	4
II. Communicaziuns ed enquistas dal Cussegl da baselgia	4
2. Project da Tschuncaisma 2016-2018	4
3. Project da Tschuncaisma 2019-2021	5
4. Realisaziun 1+1 / revisiun dal reglament 248A	6
5. Revisiun totala da la constituziun da la baselgia	9
III. Rapports colloquials	10
6. <i>Furmar</i> la raspada	10
7. Occurrenzas colloquialas	10
8. Instrucziun da religiun 2017/2018	10
9. Visitaziuns d'archiv	11
10. Moziuns, intimaziuns e propostas	12
IV. Diversas infurmaziuns	13
11. Resumaziun dals resultats dals colloquis da primavaira	13
12. Giubileums	13
13. Proceder tar la tscherna d'in(a) reverenda	14
14. Sessiuns dal Cussegl grond evangelic 2017/2018	14
15. Sesidas dal Cussegl da baselgia 2017/2018	14
16. Termins dals colloquis d'atun 2017	15

17. Termins dals colloquis da primavaira 2018	15
18. Spediziun dals protocols colloquials	15
Agiunta (adressas)	17

I. Consultaziun

1. Tractandas

I na dat naginas tractandas.

II. Communicaziuns ed enquistas dal Cussegl da baselgia

2. Project da Tschuncaisma 2016-2018

Esser suror ils cunfins da noss pajais solitariamain ina part da la baselgia mundiala, quai tutga tar las incumbensas da las plaivs. Sin il champ chantunal gida tiers a questa identitad cristiana la cumissiun EMC cun il project da Tschuncaisma ch'i dat en questa furma dapi l'onn 1987. Las collectas dal 2016 fin 2018 van a favur da la giuvna generaziun Roma en las vischnancas ungaraisas da Keskemét, Vilmany e Büssü. Cun quellas vulan ins promover las schanzas da scolaziun e da professiun da Roma giuvens. Dal 2016 han ins pajà CHF 17'492.25 al HEKS ch'è responsabel per il project.

Ina proposta per ina liturgia, maletgs ed ina preschentaziun da PowerPoint stattan a disposiziun sin la homepage da la baselgia chantunala. I dat la pussibilità per las plaivs da furmar in partenadi. L'october datti in viadi cun otg commembers da plaivs grischunas en l'Ungheria. La cumissiun EMC constat consternadamain ch'i na vegn fatg

nagin resp. pauc diever da questas spiertas. La baselgia chantunala suletta na po betg realisar il motto da la collecta da Tschuncaisma "Dar vinavant la speranza praticamain". Latiers dovra quai tuts. La cumissiun EMC engrazia per il sustegn activ ed è fitg cuntenta sch'i vegn fatg cas dal project a Tschuncaisma u in'otra dumengia.

3. Project da Tschuncaisma 2019-2021

Il project da Tschuncaisma per ils onns 2019-2021 vegn preparà. Enfin ussa han ins per gronda part tschernì projects da las ovras d'agid HEKS, Paun per tuts e mission 21. Ussa envida la cumissiun EMC las plaivs d'inoltrar projects che focuseschan la baselgia en il mund entir.

Las plaivs vegnan dumandadas d'inoltrar projects sin il formular respectiv enfin la fin da november 2017.

Il formular datti sco download sin la homepage sut il post "ÖME-Fachstelle". La manadra dal post, Jacqueline Baumer, respunda gugent eventualas dumondas (adressa en l'agiunta).

Or da las annunzias ed a maun da criteris definids vegn la cumissiun EMC a tscherner projects e propostas per il project da Tschuncaisma 2019-2021 ch'ella suttametta lura al Cussegl da baselgia.

4. Realisaziun 1+1 / revisiun dal reglament 248A

L'introducziun dal plan d'instrucziun 21 cun la midada cumpletta sin il model 1+1 è ina gronda sfida per las plaivs e lur collavuratur. I daventa adina pli impurtanta la strategia dubla: segirar il +1 e cun quai la preschientscha da l'instrucziun religiosa en cumpetenza da la baselgia en la scola publica, e sviluppar il +X cun spiertas ordaifer la scola en il senn da *Furmar* la raspada. Talas sfidas pon chaschunar malsegirezza, ma ellas pon er esser ina schanza per enritgir la vita en las plaivs.

1. Plan d'instrucziun 21 cun 1+1 dapi l'onn da scola 2018/19

Cun l'onn da scola 2018/19 vegn introducì il plan d'instrucziun 21 en l'entira scola publica dal Grischun. Tenor la decisiun da la regenza grischuna vegn a medem temp sin tut ils stgalims realisà il model 1+1 ch'il pievel aveva decis dal 2009 e che valeva enfin ussa be sin il stgalim superiur. Il nov rom "etica – religiun – cuminanza" (ERC) che stat ussa en cumpetenza dal stadi vegn manà en l'urari cun ina lecziun l'emna. L'instrucziun da religiun da la baselgia vegn reducida sin ina lecziun l'emna. Per la fin da l'onn 2017 vegn ad esser pront il nov plan d'instrucziun ecumenic per l'instrucziun da religiun da la baselgia. Cun quel vegn garantì la cumpatibilitad cun il rom ERC. L'emprima mesadad da l'onn 2018 vegn el a vegnir preschentà en occurrenz regionalas.

2. *Far diever da las resursas persunalas e finanzialas che daventan libras tras 1+1 per sviluppar il +X en las plaivs.*

Per bler(a)s reverendas e catechetas vegn la midada ad esser colliada cun ina reducziun dal pensum d'instrucziun. Las plaivs vegnan dumandadas da sviar las resursas persunalas e finanzialas che daventan libras per projects ed activitads per sviluppar il +X en las plaivs en il senn dal model *Furmar* la raspada. Per quai sa tracti surtut dad activitads sin ils champs da lavur cun uffants, giuvenils e famiglias che duessan tut tenor er vegnir organisadas en maniera regiunala. Ma er projects per e cun autras gruppas èn pussiblas.

Dapi ils 1. d'avust 2017 vala perquai il reglament 248A ch'il Cussegl da baselgia ha anc ina giada revis. Quel cumpiglia las suandantas midadas:

- a. La grondezza da referenza per las resursas che pon vegnir sviadas en projects da *Furmar* la raspada è il dumber da las lecziuns da religiun che la plaiv ha dà l'onn 2017/18 en la scola publica. Quellas vegnan mintg'onn eruidas cun il rapport da las plaivs areguard l'organisaziun da l'instrucziun da religiun en il proxim onn da scola (2017/18). Ils consistoris vegnan dumandads d'emplenir ils formulars conscienziusamain e cumpletamain.
- b. Las resursas vegnidadas libras pon las plaivs sviar sin in u plirs impiegads. Sco referenza valia: Ina lecziun d'instrucziun correspunda a 3.5 % tar reverendas u 75 uras da lavur l'onn tar catechetas.

- c. Pli tard fin la fin da l'onn da scola 2018/19 (30 da zercladur/gün 2019) dumondan las plaivs il Cussegl da baselgia per la permissiun da sviar las resursas sin projects da *Furmar* la raspada. Per la dumonda è pront in formular per telechargiar. Ils projects vegnan discutads e controllads dals posts *Furmar* la raspada da la baselgia chantunala. Las plaivs vegnan supplitgadas da sa volver cun lur dumondas respectivas a quels posts.
- d. A las plaivs dependentas da l'egualisaziun da finanzas che n'inoltreschan nagins projects enfin la fin da l'onn da scola 2018/19 na vegn betg pli pajà la summa correspudenta davent da l'onn da gestiun 2019.
- e. Tar midadas da la pravenda vegn avant la nov'occupaziun da quella er en l'avegnir calculà da nov la dotaziun tenor ils criteris dal "quadern verd".
- f. Lecziuns supplementaras che reverendas han dà e che crodan davent cun 1+1 na pon betg vegnir sviadas sin projects da *Furmar* la raspada.

Il Cussegl da baselgia ha desistì da sviluppar in curriculum specific u da descriver occurrenzas specificas che duain gidar cun projects da *Furmar* la raspada a cumpensar la perditga da preschientscha ecclesiastica en la scola publica. El è da l'avis ch'il model *Furmar* la raspada offreschia avunda intimaziuns per sviluppar spiertas cun senn e conform als basegns en las singulas plaivs. Ina plattafurma d'ideas en preparaziun ed il curs da furmaziun "Sviluppar e realisar projects" duain sustegnair quest process.

Il Cussegl da baselgia supplitgescha ils consistoris ed ils collavuradors da considerar la gronda sfida da la midada sin 1+1 sco schanza per la collavuraziun interna e regiunala tar la furmaziun da la vita en la plaiv, e da discutir ensemen en quala direcziun ch'il svilup da la plaiv duai ir en ils proxims onns.

5. Revisiun totala da la constituziun da la baselgia

La cumissiun preparatorica dal EGR terminescha sias ponderaziuns davart il sboz da la constituziun fin a la fin d'avust 2017. En vista a la sessiun d'atun dal EGR rapportan ils commembers da la cumissiun preparatorica.

III. Rapports colloquials

6. *Furmar la raspada*

Questa tractanda serva al barat d'ideas davart projects da *Furmar la raspada* planisads u gia realisads en las corporaziuns dal colloqui, per far enconuschent quels sur las corporaziuns ora.

7. Occurrenzas colloquialas

Il Cussegl da baselgia spetga il rapport davart las occurrenzas colloquialas dapi il colloqui d'atun 2016 sco conferenzas pastoralas, retratgas, occurrenzas a favur da la scolaziun da perfecziunament, festas circuitalas ed uschia vinavant. En la proxima publicaziun da primavaira vegnan questas indicaziuns publitgadas.

Il Cussegl da baselgia supplitgescha ils colloquis, da numnar tar las conferenzas pastoralas er las tematicas. Be ina glista dals termins na fa betg senn. Ils rapports servan ad auters colloquis sco bursa d'ideas. Perquai gidan indicaziuns precisas davart referentAs e tematicas tractadas.

8. Instrucziun da religiun 2017/2018

Il Cussegl da baselgia dumonda er per quest onn da scola las datas per l'instrucziun da religiun entras il post da l'instrucziun da religiun.

Tar problems areguard l'instrucziun da religiun en quest onn da scola pon las plaivs sa volver directamain a la manadra dal post da l'instrucziun da religiun (adressa en l'aggiunta).

Ina grupp ecumenica elavura per il mument il nov plan d'instrucziun per il rom religiun, che vegn a vegnir en vigur ensemen cun il plan d'instrucziun 21 en l'onn da scola 2018/19. Latiers organischeschan las duas baselgias chantunals en la segunda mesadad da quest onn da scola introducziuns en las differentas regions dal Grischun.

Il Cussegl da baselgia dumonda ils colloquis da dar part via protocol quellas catechetas e quels reverendas che las direcziuns da scola han delegà per ina furmaziun supplementara en il rom ERC.

9. Visitaziuns d'archiv

Tar mintga midada en la pravenda èsi da far ina visitaziun d'archiv extraordinaria da la part da la pravenda da l'archiv. Quella vegn fatga d'in commember da la cumissiun d'archivs da la baselgia chantunala.

Il Cussegl da baselgia supplitgescha las suprastanzas dals colloquis d'esser attentas ch'il president da la cumissiun d'archivs, rev. Kurt Bosshard, vegnia infurmà, avant che in u ina reverenda u provisor(a) fa midada (adressa en l'aggiunta). Tenor reglament 821 vegn quella visitaziun pajada da la corporaziun.

10. Moziuns, intimaziuns e propostas

Il colloqui po tenor art. 21 cif. 3 da la constituziun da la Baselia evangelica reformada dal Grischun surdar moziuns, intimaziuns e propostas al Cussegl da baselia. Singuls colloquials na pon inoltrar naginas moziuns, intimaziuns e propostas. Quai po be capitar tras il colloqui.

I sto esser evident, sch'i sa tracta d'ina *moziun*, d'ina *intimaziun* u d'ina *proposta*:

- Sch'ina *moziun* vegn acceptada ha quai per consequenza la midada d'ina lescha.
- Ina *proposta* è in'idea concreta ed elavurada. Ella formulescha finamiras e mesiras pussiblas.
- Ina *intimaziun* è in'idea, tge che pudess vegnir fatg en in tschert sector.

Tar tut las moziuns, intimaziuns u propostas d'in colloqui sto vegnir nudà il resultat precis da las votaziuns.

Sch'il Cussegl da baselia accepta *moziuns*, vegnan quellas suttamessas als colloquis ed a la sinoda per la consultaziun. Suenter vegnan questas tractadas definitivamain dal Cussegl grond evangelic. Moziuns acceptadas han per consequenza ina midada da la lescha. Sch'il Cussegl da baselia refusa moziuns, motivescha el quai en il rapport uffizial.

Sch'il Cussegl da baselia accepta *intimaziuns* e *propostas*, ha el la pussibilità da vegnir sez activ en il senn da quellas. Sch'il Cussegl da baselia refusa intimaziuns e propostas, motivescha el quai en il rapport uffizial.

IV. Diversas infurmaziuns

11. Resumaziun dals resultats dals colloquis da primavaira

Per infurmar tut ils colloquials vegn preschentà qua ina resumaziun da las discussiuns e da las decisiuns concernent las tractandas sco da las moziuns, intimaziuns e propostas a maun dal Cussegl da baselgia dals colloquis da primavaira.

Al colloqui da primavaira n'hai dà naginas tractandas. I n'èn vegnidas inoltradas naginas moziuns, intimaziuns e propostas al Cussegl da baselgia.

12. Giubileums

Las suprastanzas dals colloquis ed ils consistoris pon communitgar en il protocol colloquial giubileums da servetsch (20, 25 u 30 onns da servetsch) d'impiegadAs ecclesiasticAs e da collavuraturAs voluntarAs.

Questas communicaziuns pon vegnir agiuntas al protocol u er vegnir communitgadas separadamain ed en scrit al viceactuar dal Cussegl da baselgia: Peter Wydler (adressa en l'aggiunta). Giubilars e giubilaras survegnan sper la reconuschienscha da la plaiv u dal colloqui ina charta d'engraziament dal Cussegl da baselgia. Tgi che ha lavurà dapli che 20 onns per ina plaiv e sa retira ussa, po er vegnir communitgà. El/la survegn in document.

Igl è indispensabel, che las communicaziuns cuntegnian ils numns entirs e l'adressa precisa. Plinavant sto vegnir inditgada la funcziun ed ils onns precis dal servetsch.

13. Proceder tar la tscherna d'in(a) reverenda

Sin la homepage www.gr-ref.ch/downloads da la baselgia chantunala chattan ins in feagl d'infurmaziun davart il proceder recumandà tar la tscherna d'in(a) nov(a) reverenda.

14. Sessiuns dal Cussegl grond evangelic 2017/2018

- mesemna, 08.11.2017 (di entir), sala dal cussegl grond
- mesemna, 06.06.2018 (suentermesdi), sala cuss.grond
- mesemna, 07.11.2018 (di entir), sala dal cussegl grond

15. Sesidas dal Cussegl da baselgia 2017/2018

Il Cussegl da baselgia fa mintga mais ina sesida. Giavischs al Cussegl da baselgia duain vegnir communitgads a l'administraziun almain trais emnas avant il termin correspondent.

Termins da las sesidas 2017: 24 d'avust, 21 da settember, 26 d'october, 16 da november, 14 da december.

Termins da las sesidas 2018: 18 da schaner, 22 da favrer, 15 da mars, 12 d'avrigl, 8 da matg, 14 da zercladur, 5 da fanadur, 23 d'avust, 20 da settember, 25 d'october, 22 da november, 13 da december.

16. Termins dals colloquis d'atun 2017

Colloqui I	Sur igl Uaul	23 da sett.
Colloqui II	Schons-Avers-ValRain-Mesauc	20 da sett.
Colloqui III	Sut igl Uaul	20 da sett.
Colloqui IV	Cuira	28 d'avust
Colloqui V	Signuradi-Tschintg vitgs	20 da sett.
Colloqui VI	Scanvetg - Churwalden	12 da sett.
Colloqui VII	Engiadin'Ota - Bregaglia - Poschiavo - Surses	13 da sett.
Colloqui VIII	Engiadina Bassa - Val Müstair	13 da sett.
Colloqui IX	Partenz	13 da sett.
Colloqui X	Tavau - Alvra	13 da sett.

17. Termins dals colloquis da primavaira 2018

Nus supplitgain ils actuars e las actuaras d'inditgar en il protocol ils termins dals colloquis da primavaira dal proxim onn.

18. Spediziun dals protocols colloquials

La tschentada dal Cussegl da baselgia, nua ch'ils protocols dals colloquis vegnan evaluads, ha lieu en october. Las actas respectivas vegnan tramessas en settember.

Nus essan cuntents sche Vus tramettais pli svelt pussibel ils protocols en furma electronica (sche pussibel sco datoteca word) al viceactuar dal Cussegl da baselgia, **Peter Wydler** (adressa en l'aggiunta).

Ils protocols sin palpieri incl. aggiuntas èsi da suttascriver e da trametter enfin ils 30 da settember er al viceactuar dal Cussegl da baselgia.

Preavis: Ils protocols dals colloquis da primavaira 2018 èsi d'inoltrar enfin ils 15 d'avrigl.

Cuira, fanadur 2017

Cussegl da baselgia

Andreas Thöny
president

Kurt Bosshard
actuar

Agiunta (adressas)

actuar dal Cussegl da baselgia

Pfr. Kurt Bosshard
Loëstrasse 60
7000 Chur
081 257 11 00
kirchenratsaktuar@gr-ref.ch

viceactuar dal Cussegl da baselgia

Pfr. Peter Wydler
Loëstrasse 60
7000 Chur
081 257 11 00
peter.wydler@gr-ref.ch

post ecumena-missiun-collavuraziun EMC (ÖME)

Jacqueline Baumer
Loëstrasse 60
7000 Chur
081 257 11 07
jacqueline.baumer@gr-ref.ch

post d'instrucziun da religiun

Pfrn. Ursula Schubert
Loëstrasse 60
7000 Chur
081 252 62 39
ursula.schubert@gr-ref.ch

homepage da la baselgia chantunala

www.gr-ref.ch